

«جرس»؛ روایت دلدادگی‌های عاشورایی

نفیسه خلیلی
کارشناس

روایت، روایت اصحاب سیدالشهداست. دلدادگانی که لحظه‌ای تردید به خود راه نداده و با عزمی جزم پا در رکاب حضرت اباعبدا... حسین (ع) گذاشتند و شمشیرشان را به هوای لشکر یزیدیان در هوا چرخاندند و به جنگ با لشکر کفر کوفه شتافتند.

شب اول مجموعه «جرس» پای درد دل حر بن یزید ریاحی نشسته بود. فرمانده‌ای از کوفه که حساب و کتاب عبیدا... بن زیاد را به هم زد، کاسه کوزه لشکر کفر کوفه را یکی پس از دیگری شکست و عاقبت بخیری و همنشینی با حسین (ع) را برای خود خرید.

شب دوم روایت جون بن حوی، غلام سیاهپوست ابوذر غفاری بود. کسی که تا پای جان دست از حمایت حضرت سیدالشهدا (ع) برنداشت و با پافشاری که برای حضور در کربلا داشت، همنشینی با حسین (ع) را برای خود تضمین کرد.

شب سوم حکایت بریر بن خضیر همدانی بود. کسی که در قرائت قرآن زبانزد عام و خاص بود و با شنیدن اعلام جنگ کوفیان علیه امام حسین (ع) خودش را به امام رساند و به جنگ با دشمنان اسلام پرداخت.

قرار است هرشب نام یکی از یاران امام حسین (ع) برده شود و روایت دلدادگی‌شان از زبان خودشان شنیده شود. کسانی مانند نافع بن هلال بجلی، عابس بن ابی شبیب شاکری، حبیب بن مظاهر، دلهم همسر زهیر بن قین، مسلم بن عوسجه، بحریه همسر جناده بن حارث و مادر عمرو بن جناده و وهب بن عبدا... بن حباب کلبی، مهمانان مجموعه نمایشی جرس هستند.

محسن فراهانی، یکی از تهیه‌کنندگان مجموعه نمایشی جرس در پاسخ به این سؤال که چه مولفه‌هایی در انتخاب اصحاب امام حسین (ع) موثر بود، گفت: ما برای انتخاب اشخاص دو ملاحظه داشتیم. نمی‌توانستیم از یاران بنی هاشم و خانواده امام حسین (ع) یعنی حضرت علی اکبر (ع)، حضرت عباس (ع) و حضرت قاسم (ع) استفاده کنیم، چون نمی‌توانستیم چهره آنان را نشان دهیم.

فراهانی ادامه داد: از آنجا که در این مجموعه مرحله گریم، طراحی لباس و ... نشان داده می‌شود، اگر ما می‌خواستیم چهره یکی از اعضای حضرت سیدالشهدا (ع) را نشان ندهیم، از جذابیت کار کم و پرداختن به آن سخت‌تر می‌شد. ملاحظه دیگرمان درام کار بود. از آنجا که در مجموعه بیشتر تک‌گویی و بخشی واگویه و دیالوگ بین دو نفر را داریم، باید داستان جذاب می‌شد.

این تهیه‌کننده افزود: این‌که شخصیت داستان در موقعیتی قرار بگیرد که حس بیشتری به او منتقل شود و بازی در آن نقش به چالش بازیگر تبدیل شود، کار را جذاب می‌کرد. مثلا تغییر شخصیت حر که از لشکر عمر سعد به لشکر امام حسین (ع) می‌آید، برای ما مهم بود. در این ۱۰ قسمت از خانم‌ها هم استفاده کردیم و فعلا دو خانم به مجموعه اضافه شده‌اند.

وی در پاسخ به این سؤال که دست روی بازیگرانی گذاشتید که سابقه کار تئاتر دارند، توضیح داد: بله. اکثر بازیگرانی که حضور دارند، کار تاریخی کرده بودند و با فضای تاریخی آشنایی داشتند. از طرفی، مجموعه نمایشی جرس، چالش بازیگری هم هست. صرفا یک نمایش یا سریال نیست که کات زیاد بدهیم و بازیگر بتواند تیق‌های خود را اصلاح کند. تعداد کات‌ها خیلی کم بود و بازیگران مجبور بودند بدون خطا روی صحنه بازی کنند.

این‌که شخصیت داستان در موقعیتی قرار بگیرد که حس بیشتری به او منتقل شود و بازی در آن نقش به چالش بازیگر تبدیل شود، کار را جذاب می‌کرد. مثلا تغییر شخصیت حر که از لشکر عمر سعد به لشکر امام حسین (ع) می‌آید

فراهانی با بیان این‌که چند بازیگر روی صحنه آمدند، ولی ترجیح دادند بازی نکنند، بیان کرد: چون بازی کردن با کمترین خطا برای‌شان سخت بود. بعضی از بازیگران به دلایلی نتوانستند متن را حفظ کنند و از روی کاغذ اجرا کردند. در قسمت‌های جون بن حوی و حبیب بن مظاهر شاهد اجرا با متن بودیم.

تهیه‌کننده جرس در پاسخ به این سؤال که بازی در نقش‌های اصحاب امام حسین (ع) برای بازیگران چالش‌هایی را به همراه دارد که مثلا در قسمت اول انوش معظمی با پوشیدن لباس حر بن یزید ریاحی از نقش حرمله بیرون آمد، گفت: بله، آقای معظمی با بازی در نقش مثبت از نقش منفی گذشته بیرون آمد و به‌خوبی هم از پس آن برآمد. همان روز متن را حفظ کرد و تقریبا یکسره اجرا کرد. به گفته وی، جرس برنامه‌ای رئالیتی شو است. قرار نبود تله تئاتر کار کنیم و بازیگران از یک هفته قبل برای اجرا تمرین کنند. این برنامه حالت مسابقه ندارد و برنده اعلام نمی‌شود؛ چراکه فضای کار مذهبی است.

فراهانی در پاسخ به این سؤال که نمایش پشت صحنه از جمله صحنه گریم، تمرین دیالوگ و انتخاب لباس به خاطر تداعی‌گر بودن فضای رئال (واقعی) نمایش است، گفت: بله. چون مخاطب ببیند بازیگر از زمانی که وارد استودیو می‌شود، تحت چه شرایطی روی صحنه می‌رود و نمایش اجرا می‌کند. از آنجا که معمولا برنامه‌های محرمی گفت‌وگو محور است، گپ‌وگفت با مجری را در قالب اتاق گریم، اتاق لباس و چایخانه به تصویر کشیدیم. یعنی ما گفت‌وگو را در برنامه داریم، ولی در انتها نمایش را به تصویر می‌کشیم.

زاویه دید

گپ‌وگفتی با محمد سلیمی از اعضای گروه تواشیح قدر

سفیر صلح و دوستی

مریم کریمی
روزنامه‌نگار

اعطای نشان صلح و دوستی به اعضای گروه تواشیح قدر با حضور جمعی از مدیران، مسئولان سیاسی و فرهنگی کشورمان به عنوان سفیر صلح و دوستی کمیسیون ملی یونسکو- ایران، شامگاه پنجشنبه ۲۲ تیر ۱۴۰۲ برگزار شد. به همین بهانه با محمد سلیمی، از کارشناسان رادیو قرآن و از اعضای این گروه تواشیح گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

چطور و چگونه به عنوان سفیر صلح و دوستی یونسکو انتخاب شدید؟

این نشان به پاس ۳۵ سال تلاش مستمر و جریان‌ساز گروه تواشیح بین‌المللی قدر به گروه اعطا شده و حقیر نیز حدود ۲۵ سال است که یکی از اعضای پنجگانه گروه هستم. توفیقات شگرفی همچون ایجاد موج نغماتی و تواشیح در کشور به‌ویژه اواخر دهه ۶۰ و اوایل دهه هفتاد نصیب گروه قدر شده است. نوای سبحان ا... این گروه همه روزه لحظاتی پیش از اذان از شبکه‌های مختلف رادیویی پخش می‌شود و به گوش مردم آشناست و با آن مانوس هستند.

با توجه به این‌که کارشناس برنامه‌های رادیو قرآنی هستید، در کارشناسی برنامه‌های قرآنی به چه نکات و مولفه‌هایی توجه دارید؟

در کارشناسی و سردبیری برنامه‌ها به نکات مهمی همچون نیاز مخاطب، مصلحت مخاطب و سلیقه مخاطب باید توجه کنیم .باید طوری برنامه بسازیم که اعتماد مخاطب بطور کامل تامین شود و یقینا خود مخاطب متوجه می‌شود که عوامل پشت صحنه و دست‌اندرکار برنامه، صلاحیت و مهارت این کار را دارند یا خیر. درست است که مخاطب رادیو ما را نمی‌بیند، اما ما را با چشم دل حس می‌کند و برنامه خوب و مفید را از برنامه غیرمفید تمیز می‌دهد. جالب این که اتفاقا عوامل برنامه‌ساز نیز خودشان می‌فهمند مورد پسند مخاطب واقع شده‌اند یا خیر.

نگاه رادیو قرآن به عوامل برنامه‌ساز چیست؟

پاسخ ویژه رادیو قرآن این است که باید عوامل برنامه‌ساز در شبکه‌ای تخصصی مثل رادیو قرآن، با قرآن کریم آشنا باشند و از حداقل‌هایی همچون روخوانی و روانخوانی قرآن کریم برخوردار باشند و چه نیکوتر که با محتوا و مفاهیم مانوس بوده و ابتدا در سبک زندگی خود اجرا کرده باشند و بعد بخواهند از طریق رادیو به شنوندگان فهیم انتقال دهند. البته اینها کافی نیست و تعهد به تنهایی نمی‌تواند کارساز باشد. تخصص و مهارت‌افزایی (به کمک مدیران ارشد به‌ویژه در آموزش) و دوره‌های آموزشی ضمن خدمت، ابزار مناسبی برای انتقال بهتر پیام است.

برای تعامل بیشتر با مخاطبان چه توصیه‌ای دارید؟

نگاه آمرانه به مخاطب را حذف کنیم و همان‌طور که انتظار داریم آنها به ما اعتماد کنند. ما نیز به نخبگان و خواص شنوندگان اعتماد کنیم. صرف این‌که در پیامک‌ها یا تماس‌های تلفنی از نظرات آنها بهره‌مند شویم کافی نیست. باشگاه‌هایی جهت تعامل رودررو تاسیس کنیم و تا جایی که می‌شود، پل‌های ارتباطی بین رسانه و صاحبان اصلی آن را که ملت ایران هستند، تقویت کنیم. نیازهای نسل جوان را سنجیده و بعد به سرعت و با دقت پاسخ دهیم. در انتها دست والدینم را می‌بوسم و صمیمانه و عاشقانه ممنون همراهی‌های همسر عزیزم و فرزندان خوبم هستم.

